

Autoriteit
Consument & Markt

Onderzoek Volumecorrectieregeling

Ontvangen zienswijzen en conclusies

Markten goed laten werken voor mensen en bedrijven

Aanpak digitale bijeenkomst

- Microfoons op mute in verband met achtergrondgeluiden
- De chat níet gebruiken om:
  - Vragen te stellen
  - Statements te maken
- De chat wél gebruiken om:
  - Het woord te vragen
  - Te voegen bij eerder gemaakt statement
- Deelnemers krijgen het woord van de voorzitter
  - Graag aangeven namens welke organisatie u spreekt
  - Aan het einde van de presentatie is er gelegenheid tot spreken en vragen
- Deze presentatie wordt binnenkort gepubliceerd op acm.nl

Agenda

1. Doel bijeenkomst
2. Aanleiding en proces intern en extern onderzoek
3. Ontvangen zienswijzen op rapport + reactie RHDHV
4. Ontvangen zienswijzen op conclusies voor VCR + reactie ACM
5. Conclusies
6. Vervolg en afronding

Gelegenheid tot het stellen van vragen **aan het einde** van elk onderdeel.

1. Doel van deze bijeenkomst

- Informeren van stakeholders over reactie op zienswijzen.
- Toelichting geven en gelegenheid tot stellen vragen.
- Vorige bijeenkomst was op 6 juli 2022 en ging over:
  - Scope en planning onderzoek
  - Resultaten interne analyse
  - Aankondiging extern onderzoek
- Onderwerpen voor deze bijeenkomst:
  - Zienswijzen op extern onderzoek
  - Reactie van RHDHV en de ACM op de zienswijzen
  - VCR buiten toepassing vanaf 2024
  - Vervolgproces

2. Aanleiding en proces intern en extern onderzoek

2a. Aanleiding: uitspraak Hof van Justitie

- Zie nieuwsbericht op ACM.nl van 29/11/2021: [Uitspraak Europees hof heeft gevolgen voor de energietaken van de ACM.](#)
- Volgens de uitspraak mogen bepaalde regels op het gebied van energie niet door de wetgever vastgesteld worden, maar is dit een taak voor de onafhankelijke, nationale regulerende instantie van een lidstaat.
- Duidelijk is dat het vaststellen van transmissie- en distributietarieven volgens de uitspraak is voorbehouden aan de ACM.
- VCR regeling hoort niet in de Elektriciteitswet maar in de door de ACM vastgestelde tariefstructuren in de Tarievenscode Elektriciteit.

2b. Onderzoek VCR

- Zie nieuwsbericht op ACM.nl van 6/7/2022: [ACM onderzoekt korting grootverbruikers elektriciteit en laat deze in 2023 onveranderd](#):
  - De ACM heeft in de parlementaire geschiedenis of andere bronnen onvoldoende onderbouwing gevonden voor een permanente kortingsregeling.
  - Besloten om extern te laten onderzoeken of tariefdifferentiatie noodzakelijk is ter vervanging van de VCR.
  - Voor tariefdifferentiatie is het noodzakelijk dat partijen met een hoge bedrijfstijd en een vlak afnameprofiel significant lagere kosten voor netbeheer veroorzaken.
- Scope van het onderzoek is beperkt tot de parameters van de huidige VCR: bedrijfstijd en verbruik.
- Andere mogelijke aanpassingen van de Tarievenscode zijn geen onderdeel van het onderzoek.

2c. Belangrijkste conclusies onderzoekers

- Zie ook het nieuwsbericht op ACM.nl van 2/3/2023: [Onderzoek: geen cijfermatige onderbouwing voor de volumecorrectieregeling \(VCR\)](#).
- De onderzoekers van RHDHV concluderen het volgende:
  - Bedrijven die nu in aanmerking komen voor de VCR veroorzaken geen significant lagere netkosten (<1%), terwijl de volumekorting kan oplopen tot 90%.
  - De bestaande tariefstructuur (zonder VCR) is gebaseerd op gecontracteerde capaciteit en piekbelasting en zorgt al voor een relatief laag tarief, omgerekend naar eenheid van verbruik.
  - Er is geen cijfermatige en empirische onderbouwing te geven voor de VCR op basis van het kostenveroorzakingsprincipe.
  - De resultaten van het onderzoek geven geen aanleiding om een tariefdifferentiatie te introduceren voor VCR-bedrijven.
- De ACM heeft het voornemen aangekondigd de VCR per 1/1/2024 niet meer toe te passen.

2d. Consultatie

- De ACM heeft 17 zienswijzen ontvangen op de consultatie:
  - Air Liquide, Arlanxeo, Borealis, Chemelot, ESD-SIC, Fibrant, HyCC, stichting Laka, Lhyfe, NBNL, Nobian, Nyrstar, OCI global, Sabic, Tata steel, USG en VEMW.
- De meeste zienswijzen zijn afkomstig van bedrijven die een VCR-korting ontvangen (VCR-bedrijven). Deze zienswijzen zijn kritisch op het onderzoek en het vooruitzicht van afschaffing van de VCR.
- Enkele andere zienswijzen onderschrijven de conclusies en benadrukken het belang van andere netgebruikers.
- In deze presentatie gaan we in op de belangrijkste zienswijzen:
  - RHDHV geeft een reactie op de zienswijzen die het onderzoek zelf betreffen.
  - De ACM geeft een reactie op de overige zienswijzen.

Vragen over aanleiding en proces?

- NB: de zienswijzen worden hierna behandeld.

3. Zienwijzen met reactie van RHDHV

- Zienswijzen:
  - 3a. Analyses onvoldoende statistisch en modelmatig onderbouwd
  - 3b. Onderbouwing met interviews is te mager
  - 3c. Systeemondersteuning is niet duidelijk weerlegd
  - 3d. Kosten voor VCR en het totaal zijn niet in verhouding
  - 3e. Niet alleen focus op congestie maar ook op beschikbaarheid van duurzame energie
  - 3f. Analyse van de ontwikkeling van toenemende netwerkkosten ontbreekt

3a. Analyses onvoldoende onderbouwd (1/2)

- Meerdere partijen vinden de analyses onvoldoende onderbouwd. Zij laken het ontbreken van statistisch en modelmatig onderzoek.
- **Reactie RHDHV:** In de meeste gevallen worden mechanismen al uitgesloten door juridische of technische argumenten. Hierdoor is een nadere kwantitatieve onderbouwing overbodig. Zo is de dimensionering van het noodvermogen (mechanisme 3) gebaseerd op de uitval van grootste producent of verbruiker.
- In andere gevallen vallen de mechanismen buiten de scope van de vraagstelling, zoals bij de invloed van locatie (afstand) op de kosten van netverliezen (mechanisme 9).

3a. Analyses onvoldoende onderbouwd (2/2)

- Specifiek voor mechanisme 8 (invloed van verbruiksprofiel op netverliezen) heeft RHDHV gebruikgemaakt van een beperkt aantal verbruiksprofielen van VCR-bedrijven die zijn verstrekt door TenneT.
- RHDHV heeft TenneT gevraagd een steekproef te verstrekken van profielen met diversiteit in bedrijfstijd en jaarverbruik, om zo een compleet beeld te krijgen van het spectrum van karakteristieken van VCR-bedrijven.
- Voor de kostenverdeling is gebruik gemaakt van gegevens over één jaar (meestal 2021, soms 2020). Gezien de beperkte effecten van de mechanismen, zijn de uitkomsten ook zeer beperkt gevoelig voor de precieze kostenverdeling.

3b. Onderbouwing met interviews te mager

- Volgens enkele partijen geven de interviews onvoldoende onderbouwing voor het onderzoek.
- **Reactie RHDHV:** De interviews zijn gebruikt om:
  - De mogelijke mechanismen te inventariseren waardoor VCR-bedrijven mogelijk minder of andere kosten veroorzaken bij netbeheerders
  - De methode en de uitkomsten van kwantificatie te toetsen
  - De interviews met TenneT zijn daarnaast gebruikt om te bepalen hoe aan bepaalde regelgeving omtrent systeemdiensten invulling wordt gegeven. In het geval van de probabilistische methode, die gebruikt wordt om het vermogen aan systeemdiensten te bepalen, zijn ook experts van TenneT geraadpleegd voor inhoudelijke antwoorden. Wij zijn uitgegaan van hun onafhankelijkheid aangezien TenneT geen belang heeft bij de uitkomst van dit onderzoek. Daarbij geldt dat TenneT vanuit haar rol hier de meeste kennis van heeft.

3c. Systeemondersteuning niet weerlegd

- Volgens partijen gaat het onderzoek niet in op de invloed van VCR-bedrijven op de beschikbaarheid van capaciteit tijdens daluren.
- **Reactie RHDHV:** Ook de grootte van de door TenneT beschikbaar gestelde hoeveelheid op- en afregelvermogen tijdens daluren wordt bepaald door de methodiek zoals beschreven in het onderzoek. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen piek- en daluren als het om systeemdiensten gaat.

3d. Kosten VCR en totale kosten niet in verhouding

- Enkele partijen suggereren dat vanwege het feit dat de VCR-bedrijven maar een klein deel van de totale inkomsten en kosten vertegenwoordigen (<1%) de invloed hierdoor nooit significant kan zijn.
- **Reactie RHDHV:** In het onderzoek is het effect benaderd ten opzichte van het relatieve aandeel van de VCR-bedrijven en dus niet de absolute invloed op de totale kosten die TenneT maakt voor van het beheer van haar netten. Het aandeel van de VCR-bedrijven op het totaal is dus geen factor geweest in het bepalen van de mogelijke kostenimpact.

3e. Focus ook op duurzame energie

- Enkele partijen vinden dat het onderzoek zich ook moet richten op de beschikbaarheid van duurzame energie, niet alleen op congestie.
- **Reactie RHDHV:** Het klopt dat de beschikbaarheid van duurzame energie een grote rol speelt in het toekomstige energiesysteem. Maar voor de scope van dit onderzoek, dat zich richt op de onderbouwing van de VCR, is dit geen relevante factor. Er wordt immers vanuit het perspectief van het netbeheer gekeken naar de kostenveroorzaking. De netkosten reflecteren zo goed mogelijk de kosten voor de infrastructuur, onafhankelijk van het moment dat het transport precies plaatsvindt. De optimalisatie hiervan wordt via energiemarkten uitgevoerd.

3f. Geen analyse ontwikkeling netwerkkosten

- Volgens partijen ontbreekt een analyse over de toenemende ontwikkeling van netwerkkosten.
- **Reactie RHDHV:** Deze analyse is inderdaad niet uitgevoerd. Voor de onderbouwing van de VCR is het belangrijk dat deze op basis van de meest recente gegevens te geven is. Een historische analyse heeft daarom geen meerwaarde.
- Mogelijk wijst men hier op de invloed van producenten op de ontwikkeling van de netkosten. Ook dit is niet onderzocht en is een aparte afweging die los staat van de VCR. Dit geldt namelijk voor alle afnemers en niet specifiek de VCR-bedrijven.

Vragen over zienswijzen en reactie RHDHV?

- NB: de zienswijzen over de onderzoeksopdracht en de conclusies voor de toepassing van de VCR worden hierna behandeld.

4. Zienswijzen met reactie ACM

- Zienswijzen:
  - 4a. De onderzoeksvraag is te beperkt
  - 4b. Het internationale gelijke speelveld is niet meegewogen
  - 4c. De impact van afschaffing is groot; er moet een overgangsregeling komen
  - 4d. De regeling moet aangepast, niet afgeschaft
  - 4e. Door afschaffing van de VCR komen investeringen in de energietransitie onder druk te staan
  - 4f. Kortingsregelingen moeten aantoonbaar gerechtvaardigd zijn

4a. Onderzoeksvraag is te beperkt (1/2)

- Sommige partijen vinden dat de stijging van netwerkkosten één van de kernvragen zou moeten zijn in het onderzoek.
- De opdracht aan RHDHV zou bovendien moeten worden uitgebreid met de opmerkingen die de onderzoekers maken bij 'reflecties': gelijk speelveld, stimulering van flexibele energievraag en de rol van locatie bij netkostenveroorzaking.

4a. Onderzoeksvraag is te beperkt (2/2)

- **Reactie ACM:** Voor de ACM was de huidige VCR het vertrekpunt voor het onderzoek. Na de Hofuitspraak was de kernvraag: moet de ACM een tariefdifferentiatie opnemen in de tarievenscode ter vervanging van de huidige VCR? Dit zou alleen kunnen als de betreffende karakteristieken (hoge bedrijfstijd en vlak afnameprofiel) zorgen voor significant lagere netkosten.
- De ACM erkent dat naast deze onderzoeksvraag sprake is van actuele en urgente vraagstukken op de elektriciteitsmarkt, zoals: eerlijke verdeling van de gestegen netkosten, stimulering van flexibiliteit, tegengaan van netcongestie. Maar deze staan los van de vraag of de VCR voortgezet moet worden in de tariefstructuren.

4b. Gelijk speelveld niet meegewogen (1/2)

- Diverse partijen stellen dat het internationale gelijke speelveld voor de Nederlandse industrie de reden is geweest om de VCR op te nemen in de Elektriciteitswet. Dit gelijke speelveld is daarom een wettelijk belang dat de ACM moet meewegen.
- De partijen stellen dat de ACM het gelijke speelveld ook heeft meegewogen bij het LUP-besluit (de op-nul-stelling van het Landelijk Uniforme Producenten transporttarief) in 2004.
- Als wordt overgegaan tot afschaffing, moet dat gebeuren in Europees verband om het gelijke speelveld te waarborgen.

4b. Gelijk speelveld niet meegewogen (2/2)

- **Reactie ACM:** De concurrentiepositie van partijen is een valide belang, maar de ACM kan daarmee geen rekening houden bij haar tariefregulering.
- De tariefregulering ziet onder meer op de bevordering van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt, maar niet op de beïnvloeding van de internationale concurrentiepositie van partijen op andere markten dan de elektriciteitsmarkt.
- Bij het LUP-besluit werd het gelijke speelveld meegewogen vanuit het wettelijk belang de ontwikkeling van het handelsverkeer op de elektriciteitsmarkt te bevorderen.

4c. Neem een overgangsregeling op

- Verschillende partijen stellen dat de impact van afschaffing van de VCR zeer groot is voor de VCR-bedrijven. De ACM moet deze impact betrekken bij het onderzoek.
- Indien de VCR komt te vervallen moet er een overgangsregeling van minimaal 3 jaar worden opgenomen.
- **Reactie ACM:** In 2022 is reeds aangekondigd dat de VCR per 2024 komt te vervallen tenzij onderzoek uitwijst dat er een relatie is tussen de VCR-parameters en lagere netkosten. Partijen hebben voldoende tijd gekregen om zich voor te bereiden. Een extra overgangstermijn doet geen recht aan de belangen van de andere netgebruikers die te maken hebben met hogere tarieven vanwege de VCR-regeling, omdat het om een verdelingsvraagstuk gaat.

4d. Pas de regeling aan (1/3)

- Diverse bedrijven zijn van mening dat de regeling moet worden aangepast, of een alternatief moet worden ingesteld in de plaats van de huidige VCR.
- Enkele partijen wijzen op het HLZF-systeem in Duitsland en het voorstel van Elia in België om korting te geven bij afname in daluren.
- Vanuit het belang van efficiënt netgebruik en ontsluiting van flexibiliteit doen verschillende partijen voorstellen voor alternatieve regelingen zoals de overgang naar een gewogen kWmax en de herinvoering van het producententarief.
- Sommige partijen pleiten voor een integrale herziening van het tariefsysteem.

4d. Pas de regeling aan (2/3)

- **Reactie ACM:** Er lopen momenteel diverse initiatieven en onderzoeken bedoeld om de structuur van de transporttarieven enerzijds beter te laten aansluiten bij het kostenveroorzakingsprincipe en anderzijds netgebruikers te prikkelen het net efficiënter te benutten.
- Dat gaat bijvoorbeeld over afschakelbare capaciteitscontracten, verkenning van de introductie van een producententarief en differentiatie in piek- en daltarieven (zoals static time-of-use). Er wordt daarbij ook integraal gekeken naar aanpassing van de tariefstructuren.
- De ACM ziet dit als nieuwe ontwikkelingen en niet als vervanging van de VCR. De ontwikkelingen zijn naar hun aard wezenlijk anders dan de VCR die zich enkel richt tot (industriële) grootverbruikers met een (zeer) hoog verbruik en een relatief vlak profiel.

4d. Pas de regeling aan (3/3)

- Het is daarom ook nog de vraag wat deze nieuwe initiatieven gaan betekenen voor de tarieven voor de VCR-bedrijven.
  - Static time-of-use gaat (vooralsnog) om een herverdeling binnen de groep afnemers van het landelijk hoogspanningsnet. Dat betekent dat sommige partijen minder gaan betalen, maar anderen juist meer.
  - Het initiatief van de ACM om een producententarief te verkennen heeft voorlopig ook een beperkt effect voor de VCR-bedrijven, vanwege het Europese plafond op dit tarief op het landelijk hoogspanningsnet van gemiddeld EUR 0,50/MWh.

4e. Investeringsen staan onder druk (1/2)

- Enkele partijen stellen dat door afschaffing van de VCR investeringen van de industrie in de energietransitie onder druk komen te staan.
- De industrie wil graag bijdragen aan het verhogen van flexibiliteit maar ook hiervoor geldt dat zij moeten kunnen blijven produceren en investeren.

4e. Investerings staan onder druk (2/2)

- **Reactie ACM:** Deze zienswijze is vergelijkbaar met het punt over het gelijke speelveld.
- Investerings van de industrie in duurzaamheid zijn belangrijk voor de energietransitie. Echter, de mogelijke impact op investeringsbeslissingen van individuele ondernemingen is geen afweging die de ACM kan meenemen in beslissingen over de algemene vormgeving van de tariefregulering. Deze gaat primair over een eerlijke verdeling van de netkosten.
- Het is een eigen verantwoordelijkheid van partijen om in duurzaamheid te investeren. Het niet langer in aanmerking komen voor een (niet gerechtvaardigde) korting in de vorm van de VCR kan geen voorwendsel zijn voor het afwentelen van die eigen verantwoordelijkheid.

4f. Kortingsregeling moet gerechtvaardigd zijn

- De gezamenlijke netbeheerders benadrukken het belang van het onafhankelijke onderzoek en onderschrijven de conclusie dat er geen cijfermatige onderbouwing is voor de VCR.
- Gegeven de gevolgen voor andere netgebruikers heeft het de voorkeur om de VCR vanaf 2024 niet meer toe te passen omdat er geen rechtvaardiging voor bestaat.
- **Reactie ACM:** de ACM is het hiermee eens. Het gaat om een verdelingsvraagstuk. Een korting voor bepaalde partijen, leidt tot hogere tarieven voor andere partijen. Dat moet gerechtvaardigd zijn vanuit kostenperspectief.

Vragen over zienswijzen en reactie ACM?

5. Conclusies en vervolg (1/2)

- De zienswijzen, voor zover deze betrekking hebben op het uitgevoerde onderzoek, zijn voor RHDHV geen aanleiding om de conclusies van het onderzoek te wijzigen.
- Voor de ACM vormen de zienswijzen evenmin aanleiding om de conclusie die de ACM heeft getrokken naar aanleiding van het onderzoek te wijzigen.
- De ACM start geen procedure om een kortingsregeling in de Tarievenscode op te nemen ter vervanging van de VCR. Vanuit kostenreflectiviteit (Europeesrechtelijke verplichting) blijkt er geen rechtvaardiging voor.
- De ACM zal de VCR met ingang van 1 januari 2024 buiten toepassing laten bij reguleringsbesluiten, waaronder de vaststelling van de tarieven 2024 en gaat ervan uit dat de netbeheerders geen korting meer verlenen.

5. Conclusies en vervolg (2/2)

- Publicatie conclusies op ACM.nl:
  - Nieuwsbericht met o.a. deze presentatie en alle zienswijzen (met naam bedrijf, zonder persoonsgegevens, zonder vertrouwelijk aangemerkte passages).
- Wilt u na afloop reageren?
  - Per e-mail aan Regulering.energie@acm.nl onder vermelding van VCR.
  - Schriftelijk onder vermelding van zaak ACM/22/176878 Volumecorrectieregeling.
- Laatste vragen?
- Dank voor uw aanwezigheid.